

MONITORUL

PRIMĂRIEI ORAȘULUI DETA

Anul XVIII • Nr. 207-208 • Ianuarie-Februarie 2026 • Apare lunar • GRATUIT • www.detatm.ro

Editorial

Petru Roman

Investițiile care schimbă orașul încep cu fondurile atrase

În administrația locală, dorința de a face lucruri bune pentru comunitate trebuie dublată de capacitatea de a identifica și atrage resurse. Bugetele locale sunt limitate, iar nevoile unui oraș sunt numeroase. De aceea, accesarea fondurilor nerambursabile nu este un moft, ci o necesitate. Un exemplu concret este proiectul de eficientizare a iluminatului public, finanțat prin Administrația Fondului pentru Mediu. Valoarea totală a investiției este de 3.154.045,40 lei, din care 3.000.000 lei reprezintă finanțare nerambursabilă. Fără acest sprijin, o asemenea intervenție ar fi însemnat un efort greu de susținut exclusiv din bugetul local. Impactul este măsurabil. Consumul anual de energie pentru iluminatul public va scădea de la 19.422 kWh la 11.869 kWh, o reducere de aproximativ 7.553 kWh pe an. Emisiile de CO₂ se vor diminua cu aproape 39%. Dincolo de cifre, vorbim despre un oraș mai eficient, mai bine iluminat și mai ușor de administrat prin control de la distanță. Contractul de finanțare a fost semnat. Urmează proiectul tehnic și procedura de achiziție pentru execuție. Durata totală de implementare este de 18 luni, iar lucrările propriu-zise vor dura aproximativ 5 luni. Acest proiect arată clar de ce este esențial să folosim fiecare oportunitate de finanțare externă. Fondurile nerambursabile ne permit să facem investiții consistente fără a împovăra bugetul local și fără a bloca alte proiecte necesare orașului. Fără astfel de finanțări, ritmul de dezvoltare ar fi mult mai lent, iar multe dintre investițiile realizate în ultimii ani nu ar fi fost posibile. Pentru Deta, atragerea de fonduri europene și guvernamentale rămâne o prioritate. Ele înseamnă infrastructură modernă, servicii publice mai bune și costuri mai mici pe termen lung. Înseamnă responsabilitate față de comunitate și față de generațiile viitoare. Vom continua să căutăm și să accesăm aceste surse de finanțare, pentru ca orașul nostru să se dezvolte echilibrat și sustenabil.

Deta modernizează și extinde iluminatul public printr-un proiect finanțat de AFM

Primăria Orașului Deta derulează un proiect de eficientizare a iluminatului public, finanțat prin Administrația Fondului pentru Mediu (AFM), care vizează atât modernizarea unor porțiuni din rețeaua existentă, cât și extinderea acesteia în zone unde este nevoie de completări. Proiectul are o valoare totală de 3.154.045,40 lei (cu TVA), din care 3.000.000 lei reprezintă finanțare eligibilă nerambursabilă, iar diferența reprezintă cheltuieli care vor fi acoperite din bugetul local. Investiția include două componente. Prima este modernizarea: 130 de corpuri de iluminat existente vor fi înlocuite cu corpuri LED de 20W, iar la nivelul acestora se instalează elemente de telegestiune pentru comandă și control. Sunt prevăzute și intervenții la două puncte de aprindere, adaptate pentru funcționarea în sistem de telegestiune. A doua componentă este extinderea rețelei: se vor monta 124 de corpuri noi LED 20W, împreună cu sistemul de telegestiune aferent, 124 de stâlpi metalici (tip SM, 4 m) și

aproximativ 3.100 m de cablu subteran. Pentru extindere sunt prevăzute și 8 kituri fotovoltaice. Conform estimărilor din documentația tehnică, proiectul va reduce consumul anual de energie pentru iluminatul public de la 19.422 kWh/an la 11.869 kWh/an, adică o scădere de aproximativ 7.553 kWh/an. În același timp, scad și emisiile anuale echivalente de CO₂, de la 5,15 tone/an la 3,15 tone/an adică o reducere procentuală de 38,89%. În ceea ce privește calendarul, documentația menționează o durată de implementare de 18 luni, cu o perioadă de execuție a lucrărilor de 5 luni. Contractul de finanțare a fost deja semnat de primarul Petru Roman și urmează proiectul tehnic, apoi procedura de achiziție pentru execuție. Prin această investiție, Deta urmărește un iluminat public mai eficient energetic, mai ușor de administrat prin control de la distanță și mai adaptat nevoilor reale din teren, atât în zonele modernizate, cât și în cele unde rețeaua se extinde.

Muzeul Orașului Deta devine mai eficient și mai prietenos cu mediul

Muzeul Orașului Deta, situat pe strada Mihai Viteazu nr. 2, trece printr-un proces de reabilitare energetică, printr-un proiect finanțat din fonduri europene, prin Planul Național de Redresare și Reziliență, cu sprijin din bugetul local. Investiția are un scop clar: un muzeu mai confortabil pentru vizitatori și mai eficient din punct de vedere al consumului de energie. Lucrările vizează reducerea pierderilor de căldură, menținerea unei temperaturi interioare potrivite pe tot parcursul anului și îmbunătățirea aspectului clădirii, care reprezintă un reper important pentru comunitate. Prin acest proiect, se urmărește scăderea costurilor la încălzire în sezonul rece și la climatizare în perioadele de vară, dar și reducerea impactului asupra mediului prin diminuarea consumului de energie și a emisiilor de gaze cu efect de seră. Valoarea totală a proiectului este de 1.262.944,08 lei, din care 817.075,66 lei reprezintă fonduri nerambursabile prin PNRR, iar diferența este asigurată din bugetul local al orașului Deta. Perioada de implementare este 11 ianuarie 2023 – 30 iunie 2026.

Odată cu finalizarea lucrărilor și redeschiderea muzeului, administrația locală își propune și diversificarea patrimoniului expozițional. În acest sens, adresăm un apel către cetățenii care dețin obiecte, documente, fotografii sau alte piese cu valoare istorică pentru oraș și care doresc să le doneze Muzeului Orașului Deta. Cei interesați sunt rugați să se adreseze Secretariatului Primăriei Deta pentru a primi informațiile necesare privind procedura de donare. Prin această investiție, administrația locală continuă demersurile pentru modernizarea clădirilor publice și pentru păstrarea în bune condiții a spațiilor dedicate culturii și memoriei orașului, consolidând astfel identitatea și patrimoniul comunității noastre.

Repere istorice

Muzeul Orașenesc Deta a fost înființat în anul 1969, având ca profil principal arheologie preistorică și istorie. Sălile muzeului găzduiesc urne hallstatiene, ceramică, obiecte medievale, dar și elemente de etnografie. Săpăturile arheologice făcute de muzeografi de la Muzeul Banatului și de profesorul Dani Bela (în anii '60-'70) au dus la găsirea unor obiecte din bronz, brățări, lămpi, săgeți, vase, monede, ornamente, dovedind existența locuirii zonei încă din epoca neolitică. Printre piesele apreciate din Muzeul Orașenesc Deta se numără și mașina tipografică folosită în anul 1880 pentru tipărirea primului număr al ziarului „Dettauer Zeitung”, la început săptămânal, mai apoi bisăptămânal, apariția acestuia încetând abia în anul 1946.

Sfântul Sava, sărbătorit la Deta prin credință, cultură și tradiție

În data de 27 ianuarie, sârbii de pretutindeni îl sărbătoresc pe Sfântul Sava, protector al poporului sârb și, în mod deosebit, al elevilor. Sfântul Sava a rămas în istorie nu doar prin numeroasele mănăstiri, biserici și spitale întemeiate, ci și prin fondarea primelor școli sârbești, fiind considerat ocrotitorul educației și al tinerilor. Cu această ocazie, elevii care studiază limba sârbă în cadrul școlii din Deta, împreună cu membrii ansamblului Sveti Nikola Deta, au oferit părinților și invitaților un program artistic dedicat Sfântului Sava. Prin proză, versuri și cântece, copiii au readus în atenția publicului viața și lucrarea marelui sfânt, într-un moment plin de emoție și respect față de tradiție. La finalul programului, cei

peste 60 de copii participanți au fost răsplătiți cu dulciuri oferite de Uniunea Sârbilor din România, ca semn de apreciere pentru implicarea și dăruirea lor. Sărbătoarea Sfântului Sava a fost marcată și printr-o prezență artistică importantă la Arad. În data de 24 ianuarie, grupa de tineri a ansamblului Sveti Nikola a participat la spectacolul organizat de Uniunea Sârbilor din România la Filarmonica din Arad, în cinstea Sfântului Sava. Ansamblul din Deta a prezentat dansuri din zona Banatului sârbesc, iar apoi, alături de Ansamblul „Kolo” din Arad și „Čenadske Zvezdice” din Cenad, a oferit un tablou de dansuri sârbești din România, încheind spectacolul într-o atmosferă apreciată de publicul numeros. Participarea la aceste evenimente confirmă implicarea constantă a tinerilor din Deta în promovarea culturii și a tradițiilor sârbești. Ansamblurile Centrului Cultural Deta continuă și în acest an să reprezinte orașul la manifestări culturale importante, contribuind la valorificarea patrimoniului folcloric și la păstrarea identității multiculturale care definește orașul nostru.

MONITORUL

PRIMĂRIEI DETA

Elevii din Deta se pregătesc pentru vacanța de primăvară și Paște

Anul școlar 2025-2026 oferă elevilor din orașul Deta o perioadă de relaxare binevenită în primăvara anului viitor, în contextul sărbătorilor pascale. Conform structurii oficiale a anului școlar, unitățile de învățământ din România, inclusiv cele din Deta, vor intra în vacanța de primăvară (vacanța de Paște) în perioada 4 – 14 aprilie 2026.

Această vacanță include ambele sărbători importante din aprilie: Paștele catolic, care este celebrat pe 5 aprilie 2026, și Paștele ortodox, sărbătorit pe 12 aprilie 2026. Pe durata celor 11 zile libere, elevii vor avea prilejul de a petrece timp alături de familie, de a participa la tradițiile locale de Paște și de a se bucura de o perioadă de odihnă care marchează trecerea de la iarnă spre primăvară.

Întoarcerea la cursuri este programată miercuri, 15 aprilie 2026, când elevii reiau studiul în cea de-a cincea și ultima parte a semestrului, până la încheierea anului școlar. Vacanța de vară va începe în 19 iunie 2026.

Vacanța de primăvară este un moment important în ritmul școlar, oferind un răgaz binevenit înainte de ultimele săptămâni de cursuri, dar și o ocazie pentru elevi, părinți și cadre didactice de a sărbători tradițiile creștine în familie și în comunitate.

Calendar Modul Final 2025–2026

Vacanța: 4–14 aprilie | Paște Catolic: 5 aprilie | Paște Ortodox: 12 aprilie

1 Mai | Rusalii: 31 mai & 1 iunie | Ziua Copilului: 1 iunie

Final an școlar: 19 iunie 2026

APRIL 2026

L	Ma	Mi	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

MAY 2026

L	Ma	Mi	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

JUNE 2026

L	Ma	Mi	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Spectacol de Crăciun la Deta, o seară plină de emoție și tradiție

Duminică, 14 decembrie, sala Casei de Cultură din Deta a fost gazda unui spectacol de Crăciun care a adus în fața publicului frumusețea tradițiilor și căldura sărbătorilor de odinioară.

Ansamblul „Salba Ghedului” a pregătit cu multă dăruire un program artistic care a reușit să redea atmosfera specifică perioadei de iarnă, prin colinde, momente folclorice și tablouri inspirate din viața satului românesc.

Evenimentul s-a bucurat de prezența unui public numeros, semn că astfel de manifestări culturale rămân apreciate și așteptate de comunitate. Spectacolul a fost întregit de participarea unor invitați speciali din județul Hunedoara. Interpreta Loreana Pascu, alături de grupul vocal „Lele de la Orăștie” al Casei de Cultură Orăștie, a oferit momente muzicale deosebite, apreciate îndelung de cei prezenți.

Întregul program artistic a fost o invitație la reflecție și la întoarcerea către valorile simple ale Crăciunului: familia, credința, comunitatea. Prin implicarea artiștilor și prin profesionalismul organizatorilor, spectacolul a devenit unul dintre cele mai frumoase evenimente culturale ale acestei perioade.

Primăria Orașului Deta adresează mulțumiri Ansamblului „Salba Ghedului”, invitaților din Orăștie și tuturor celor care au contribuit la organizarea acestei seri. Astfel de evenimente consolidează spiritul comunității și păstrează vii tradițiile care definesc identitatea noastră locală.

Badmintonul din Deta, din nou pe podium la etapa județeană a Olimpiadei Sportului Școlar

Sportivii din Deta confirmă, an de an, nivelul bun al badmintonului local prin rezultatele obținute la etapa județeană a Olimpiadei Sportului Școlar. Competiția, organizată de Inspectoratul Școlar al Județului Timiș, a avut loc miercuri, 18 februarie 2026, reunind cei mai buni elevi calificați din județ.

La start s-au aflat sportivi pregătiți în cadrul unor cluburi cu tradiție, precum CSM Timișoara, UV Timișoara și CSO Deta – secția badminton. Schimbarea categoriilor de vârstă, trecerea unor sportivi de la gimnaziu la liceu și integrarea unor generații noi au adus un context competitiv diferit față de anii anteriori, însă rezultatele obținute de sportivii din Deta confirmă continuitatea și calitatea pregătirii.

La categoria lor de concurs, sportivii din Deta au obținut următoarele rezultate:

- Giurgiev Ariana – locul II
- Kovacs Krisztian – locul III
- Iacob Andreea, Mirciov Rareș și Rotar

Raul – mențiuni

Un rezultat de referință îl reprezintă calificarea sportivei Palfi Sarra la faza națională – liceu, pentru al doilea an consecutiv. Vicecampionă națională în 2025, Sarra a început badmintonul la Deta, iar în prezent este legitimată la UV Timișoara, continuând să reprezinte cu succes județul Timiș la nivel național.

Rezultatele obținute la etapa județeană confirmă faptul că badmintonul rămâne una dintre disciplinele sportive în care Deta are tradiție și perspectivă, prin muncă susținută, formarea continuă a noilor generații și implicarea antrenorilor și a clubului local.

Entuziasm în noul modul al anului școlar

Liceul Tehnologic „Sf. Nicolae” din Deta a intrat cu entuziasm în Modulul III al anului școlar 2025-2026. Elevii de liceu, învățământ profesional, gimnazial (clasa a VIII-a) și primar funcționează, din acest modul, cu program de dimineață.

Revenirea după vacanța de iarnă a adus nu doar reluarea cursurilor, ci și o serie de inițiative educaționale menite să stimuleze interesul pentru învățare și să încurajeze participarea activă a elevilor. Un exemplu elocvent este demararea cursurilor intensive de limba engleză, desfășurate într-un format inedit și atractiv.

Sub titlul „The Sound of English”, liceenii din Deta au ocazia să descopere limba engleză într-un mod cu totul nou și relaxant, prin intermediul muzicii. Atelierele interactive, susținute de Laurențiu Govoreanu, se desfășoară în perioada 8–20 ianuarie, între orele 13:00–15:30, și sunt oferite gratuit elevilor de liceu. Pe parcursul celor cinci întâlniri, participanții învață engleza pornind de la versurile celor mai cunoscute piese, într-o atmosferă lipsită de stres, presărată cu povești autentice din experiența de student

internațional în SUA, gustări, cărți și surprize educative. Inițiativa își propune nu doar să îmbunătățească competențele lingvistice ale elevilor, ci și să le deschidă orizontul către oportunități educaționale internaționale.

Acest nou început vine în continuarea unei perioade deosebit de active și înainte de vacanța de iarnă, când elevii Liceului Tehnologic „Sf. Nicolae” au participat la Săptămâna Verde, un program dedicat învățării alternative și educației pentru mediu și viață. În acele zile, activitățile obișnuite au fost înlocuite cu experiențe practice și creative: confecționarea decorațiunilor de Crăciun, excursii educative, vizite la Târguri de Crăciun, lecții de prim-ajutor, precum și implicarea în activități ecologice, menite să cultive responsabilitatea față de natură și comunitate.

Prin diversitatea acestor proiecte și prin deschiderea către metode moderne de predare, Liceul Tehnologic „Sf. Nicolae” din Deta își confirmă rolul de pilon important al educației locale, oferind elevilor nu doar cunoștințe, ci și experiențe de viață valoroase, adaptate unei lumi în continuă schimbare.

Farsang la Deta – tradiție, culoare și prietenie peste graniță

Comunitatea din Deta a trăit recent un nou moment de sărbătoare prin organizarea tradiționalului Farsang, un eveniment care aduce în prim-plan bucuria, umorul și obiceiurile specifice sfârșitului de iarnă. La eveniment au fost prezenți și invitați din Tiszaszentmiklós, Serbia, consolidând astfel legăturile de prietenie și colaborare dintre comunitățile noastre. Participarea lor a dat un plus de valoare manifestării și a subliniat, încă o dată, caracterul multicultural al orașului Deta. Pe scenă a urcat corul „Galaj”, care a oferit un moment artistic apreciat de public, iar atmosfera de petrecere a fost întreținută de formația Pink, care a asigurat muzica pe parcursul serii. Programul artistic a inclus momente tradiționale și scenete pline de culoare, precum „Nunta”, dansul „Moulin Rouge” și simbolică „Înmormântare a iernii”, obicei specific Farsangului, care marchează alungarea sezonului rece și întâmpinarea primăverii. Un moment așteptat de participanți a fost și tombola organizată în cadrul evenimentului, care s-a bucurat de aprecierea celor prezenți și a adus un plus de entuziasm seriei festive. Prin astfel de manifestări, Deta își reafirmă identitatea culturală și spiritul comunitar, oferind locuitorilor prilejul de a se bucura împreună de tradiții și de momente de socializare.

15 ani de „Sveti Nikola” – un Album al Amintirilor scris cu muncă, emoție și identitate

Anul 2025 a marcat un moment aniversar important pentru Ansamblul „Sveti Nikola” Deta: 15 ani de activitate dedicată păstrării și promovării culturii sârbești în Banat și în România. Cu ocazia celebrării Sfântului Protector, în data de 21 decembrie, ansamblul a oferit publicului un spectacol aniversar de excepție, intitulat „Albumul Amintirilor”. Evenimentul a fost gândit ca o incursiune artistică în cei 15 ani de activitate, reunind cele mai frumoase momente, spectacole și realizări ale membrilor ansamblului. Conceptul a fost unul diferit față de reprezentațiile obișnuite, iar sala Centrului Cultural Deta s-a dovedit neîncăpătoare pentru sutele de spectatori veniți să ia parte la această seară specială. Peste 100 de membri ai ansamblului, de la cei mai mici copii până la actuali și foști membri, au urcat pe scenă cu emoție și dăruire. Fiecare moment

artistic a reflectat munca depusă în acești ani, dar și atașamentul față de cultura orașului Deta și față de identitatea etnică sârbă din România. Spectacolul a fost mai mult decât o reprezentație folclorică; a fost o declarație de continuitate și apartenență. În spiritul tradiției bănățene, o sărbătoare nu poate fi completă fără oaspeți. Alături de „Sveti Nikola”, pe scenă au urcat ansamblurile „Mladost” din Timișoara, „Kolo” din Arad și „Gusle” din Kikinda, Serbia. Împreună, artiștii au oferit publicului un tablou de dansuri și momente muzicale care au stârnit emoție, lacrimi, bucurie și ropute de aplauze. A fost o seară în care scena a devenit locul întâlnirii dintre generații și dintre comunități unite prin aceeași dragoste pentru tradiție.

Spectacolul, care a durat peste trei ore, a fost susținut printr-un concept artistic complex, cu o atenție deosebită acordată sonorizării, scenografiei și luminilor. Coordonarea tehnică a fost asigurată de conducerea Ansamblului „Mladost”, contribuind decisiv la reușita evenimentului.

„Acest spectacol a fost un concept de o complexitate extrem de ridicată pentru scena culturală din orașul Deta, asigurată de către conducerea Ansamblului Mladost, de la sonorizare, scenografie, lumini și detalii tehnice care au încununat reușita acestui spectacol ce a durat mai bine de trei ore. Astăzi, când unul dintre frații Crstić, coordonatori ai Ansamblului Mladost, cel mai longeviv, numeros și de succes ansamblu sârbesc din România, nu mai este printre noi, Ansamblul Sveti Nikola Deta și întreaga comunitate etnică sârbă, dar și culturală, își îndreaptă rugăciunile spre familia îndurerată. Suntem profund recunoscători pentru tot ceea ce ne-a învățat și ne-a lăsat. Sretko, fără tine nimic nu va mai fi la fel. Îți mulțumim”, este mesajul transmis de Diana Bozic în amintirea unuia dintre coordonatorii Ansamblului „Mladost”:

La 15 ani de la înființare, Ansamblul „Sveti Nikola” Deta confirmă prin acest spectacol că tradiția este vie atunci când este susținută cu muncă, pasiune și solidaritate. „Albumul Amintirilor” nu a fost doar o retrospectivă, ci o promisiune pentru viitor – aceea de a continua să promoveze cultura și patrimoniul sârbesc, contribuind, în același timp, la identitatea multiculturală care definește orașul Deta.

